

den har forladt Noget af den klassiske og op-
taget Mere af den reale Dannelse, end tidligere
har været Tilfældet. Dette er ikke uvigtigt at
lægge Mærke til. Saaledes henstod Sagen
indtil 1849, da gjorde man nemlig, hvad man
havde gjort i Sorø, man reducerede Formaalet
noget. I 1853 kom man endelig til det meget
længe omtalte Resultat, aldeles at opgive Mar-
huus Realskole, og saaledes har man da i Løbet
af 16 Aar, fra 1837 til 1853, gjort en heel Deel
Forsøg, hvoraf man har faaet den Erfaring,
at disse Forsøg ikke have været overmaade
meget værd. Det Hele, som der er tilbage af
disse mange Bestræbelser for Realundervis-
ningen ved denne Skole, det er den saakaldte
Forberedelses-Examen, og denne tilfigter man
nu at fratage den, — hvilket jeg senere skal
komme til. — Man har nu indseet, at det
ikke nytter at paatænke en Realundervisning i
saa vidt et Omfang, som tidligere var Tilfældet
ved Aarhus Realskole. I Motiverne er det
saaledes udtalt, at Aarhus var ikke det aller-
heldigste Sted til at gjøre et Forsøg i den
Retning, da der i Forveien var en lærd Skole,
og da de communale Undervisningsanstalter
der snart kunde tænkes udvidede til noget
Andet og Bedre, end de i Almindelighed vilde
være i Kjøbstæderne. Det kan imidlertid slet
ikke nægtes, og det hjælper ikke, at man vil
vedblive at forfølge det: der er begaaet en
anden, meget væsentlig Feil ved Oprettelsen af
denne Skole, og det er, at man ikke har sørget
for at faa en Bestyrer deraf, der virkelig var
sit Kald voksen, som virkelig havde en tydelig
Foreskilling om, hvad der fordrer til Real-
undervisningens Fremme. Dette har meget
bidraget til, at Aarhus Realskole ikke er
bleven det, den skulde være; men Hovedfeilen,
det er ganske vist den altfor store og om-
fattende Plan, man har lagt; man har taget
et stort Tilløb og villet gjøre et meget stort
Spring, men under Tilløbet er man bleven
bange for at gjøre Springet, da man ikke saae,
hvad der kunde opnaaes derved, idet man
nemlig ikke saae Noget paa den anden Side,
for hvis Skyld det var værdt at vove et
saadant Spring. Dette er egentlig Hoved-
sagen, og derfor har man nu i Sinde at gjøre
et meget lille Spring, men herved begaaer

man atter den Feil: at glemme, at der ligger
17 Aar mellem den tidligere og den nuværende
Tid. Man kan af Lovforslaget see, at den
for Aarhus Realskole paatænkte Undervis-
ning ikke skal være saa omfattende som hidtil
og iøvrigt af en anden Art. Man finder saa-
ledes udtalt i Motiverne Pag. 9: „at der i
Provindserne søles en Erang til en efter en
mindre Maalestof aspasset Dannelse for unge
Mennesker“. Der søles altsaa en saadan ubes-
temt Erang, som man egentlig ikke kan be-
grunde paa noget Andet, end at man
har hørt tale om, at der trænges til
en vis Lærdom, som de unge Mennesker
ikke godt kunne faae i de lærde Skoler. Der
er fremdeles paa et andet Sted i Motiverne,
Pag. 10, anført: „De blotte Realskolars Op-
gave har nu nærmest kun det Særegne, at de
skulle afrunde Dannelsen uden Bistand af den
klassiske Literatur og den ved dennes Opta-
gelse betingede Skikkelse af det Sproglige og alt
det Historiske i Undervisningen“ — men, hvad
der skal sættes istedetfor denne Dannelsesret-
ning, det seer man ingenlunde klart deraf.
Fremdeles findes der længere nede paa samme
Side i Motiverne, at det, som skal opnaaes,
skal være en Dannelse „som kan give en vis
Anerkjendelse, deels i det private Liv, deels
endog i adskillige Tilfælde af Staten,“ altsaa
det skal være en Dannelse, som man yder en
vis Anerkjendelse. Man vil vel yde den An-
erkjendelse, men det skal kun være en vis
Anerkjendelse. Det skal ikke være meget bevendt
med den Anerkjendelse, man vil yde denne
Dannelse, derfor tillægger man det lille Ord
en vis, hvorved man fradrager Noget af den
Betydning, man iøvrigt kunde være tilbøjelig
til at tillægge en saadan Dannelse. Der siges
fremdeles: „Det er af Bigtighed, at man hver-
ken stiller Fordringerne til Skolekondskaberne
eller til Aldersmodenheden saa lavt, at de ikke
svare til den Dannelsesfrugt i Livet, der til-
figtes.“ Hvad det imidlertid egentlig er for
en Dannelse, der her menes, er heller ikke
ganske klart. Jeg udhæver dette, for at det
skal staa tydeligt, at man overhovedet ikke
har noget klart Begreb om de Kundskaber,
man fordrer, men kun antager, at de efter den
almindelige Betragtning maae sættes temmelig